

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ

СХВАЛЕНО

Рішення Комісії з питань
удосконалення методології
та звітної документації
(протокол від 27.11.2017 № 23)

СТАНДАРТНИЙ ЗВІТ З ЯКОСТІ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ "ПРОДАЖ СВІТЛИХ НАФТОПРОДУКТІВ І ГАЗУ" 2.03.03.03

електронна пошта: N.Efimchuk@ukrstat.gov.ua
телефон: (044) 287-00-13
керівник ДСС: Єфімчук Н. В.

Зміст

	Стор.
1. Вступ.....	3
2. Компоненти якості державного статистичного спостереження.....	4
2.1. Відповідність.....	4
2.2. Точність.....	5
2.3. Своєчасність та пунктуальність	6
2.4. Доступність та зрозумілість.....	6
2.5. Послідовність та зіставність.....	7
2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів.....	8
2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів.....	8
2.8. Конфіденційність, прозорість та захист.....	8
3. Заключна частина.....	9

1. Вступ

Стандартний звіт з якості державного статистичного спостереження "Продаж світлих нафтопродуктів і газу" (далі – звіт) підготовлено з метою інформування користувачів стосовно основних критеріїв та індикаторів якості результатів спостереження щодо продажу світлих нафтопродуктів і газу через автомобільні заправні станції (далі – АЗС), у тому числі автомобільні газонаповнювальні компресорні станції (АГНКС) і автомобільні газозаправні станції (АГЗС). Звіт містить загальну інформацію, яка не залежить від результатів за конкретний період державного статистичного спостереження "Продаж світлих нафтопродуктів і газу" (далі – ДСС, спостереження), а визначена чинною методологією, процедурами обробки даних тощо.

Наведені компоненти якості, такі як відповідність, точність, своєчасність та пунктуальність, доступність та зрозумілість, послідовність та зіставність, відповідають принципам виробництва статистичної продукції, які визначені розділом III Принципів діяльності органів державної статистики, затверджених наказом Держкомстату від 14.06.2010 № 216.

Згідно з Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.09.1999 № 926-р, моніторинг споживання газу, нафти та окремих нафтопродуктів з 2000 року відбувався на основі щомісячних даних державного статистичного спостереження "Використання та запаси палива". На виконання низки доручень Кабінету Міністрів України 2004-2005 років щодо заходів із забезпечення стабільного функціонування ринку нафти і нафтопродуктів в Україні та за результатами проведення Держкомстатом у 2004 році суцільного обстеження автозаправних станцій, для моніторингу продажу світлих нафтопродуктів і газу населенню через АЗС, у 2006 році було запроваджено нове щомісячне спостереження.

Із 2014 року спостереження зазнало змін, пов'язаних із його програмою та забезпеченням відповідності видів світлих нафтопродуктів і газу, за якими збираються дані в рамках спостереження, до Номенклатури продукції промисловості.

Метою проведення ДСС є отримання даних щодо продажу світлих нафтопродуктів і газу через АЗС (з урахуванням діяльності фізичних осіб-підприємців).

Спостереження відповідно до Довідника розділів статистики належить до розділу 2.03. "Економічна діяльність" за тематикою статистичного виробництва 2.03.03. "Внутрішня торгівля".

Нормативно-правовою основою проведення ДСС є закони України "Про державну статистику", "Про інформацію", Концепція забезпечення статистичної конфіденційності, щорічні плани державних статистичних спостережень.

ДСС проводиться відповідно до Методологічних положень з організації державного статистичного спостереження "Продаж світлих нафтопродуктів і газу", затверджених наказом Держстату від 03.12.2014 № 379 (у редакції наказу Держстату від 14.07.2016 № 110) (далі – Методологічні положення) і розміщених на офіційному веб-сайті Держстату (www.ukrstat.gov.ua) у розділі

"Методологія та класифікації"/"Статистична методологія"/"Економічна діяльність"/"Внутрішня торгівля".

Звітно-статистичною документацією спостереження є форма № 1-торг (нафтопродукти) (місячна) "Про продаж світлих нафтопродуктів і газу" для юридичних осіб та форма № 1-торг (нафтопродукти) (місячна) "Про продаж світлих нафтопродуктів і газу" для фізичних осіб-підприємців (далі – форма № 1-торг (нафтопродукти)) та роз'яснення щодо її заповнення (http://ukrstat.gov.ua/albom/albom_2017/zmist_al.htm).

Публікація результатів ДСС здійснюється на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Внутрішня торгівля" у таблицях "Роздрібний продаж світлих нафтопродуктів і газу через АЗС" та "Продаж світлих нафтопродуктів і газу через АЗС", "Запаси світлих нафтопродуктів і газу на АЗС".

Також показники спостереження публікуються в щомісячній економічній доповіді "Про соціально-економічне становище України".

Крім того, дані ДСС використовують для заповнення щомісячних міжнародних запитальників (ЄЕК ООН/Євростат) щодо природного газу, сирої нафти та нафтопродуктів, передбачених Регламентом ЄС № 1099/2008 від 22.10.2008 про статистику в галузі енергетики.

Поширення інформації користувачам здійснюється з дотриманням вимог щодо конфіденційності даних.

На запити користувачів органи державної статистики надають наявну статистичну інформацію за результатами розробки спостереження у зведеному вигляді, засобами зв'язку в порядку та на умовах, визначених Держстатом, а також відповідно до порядку доступу до публічної інформації.

2. Компоненти якості державного статистичного спостереження

2.1. Відповідність

Відповідність – це ступінь, з яким результати державних статистичних спостережень задовольняють поточні та потенційні потреби користувачів.

Основними статистичними показниками спостереження є:

- обсяг роздрібного продажу світлих нафтопродуктів і газу через АЗС (у фактичних цінах; у натуральному вираженні);
- обсяг оптового продажу світлих нафтопродуктів і газу через АЗС (у фактичних цінах; у натуральному вираженні);
- запаси світлих нафтопродуктів і газу на АЗС на кінець місяця (у натуральному вираженні);
- кількість АЗС.

Одиницями спостереження є місцеві одиниці виду економічної діяльності, за Класифікацією видів економічної діяльності відноситься до класу 47.30 "Роздрібна торгівля паливом" секції G. Підприємства, яким підпорядковані місцеві одиниці, відносяться до інституційного сектору

економіки S.11 "Нефінансові корпорації" за Класифікацією інституційних секторів економіки.

При проведенні спостереження використовують Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України (КОАТУУ), Класифікацію видів економічної діяльності (КВЕД), Номенклатуру продукції промисловості (НПП).

Результати ДСС органи державної статистики узагальнюють у цілому по Україні та регіонах за видами світлич нафтопродуктів і газу. Динаміка за всіма показниками і їх розрізами наявна за весь період спостереження, крім показників щодо видів газу (запроваджені з 2011 року) та показників щодо оптового продажу світлич нафтопродуктів і газу (запроваджені з 2014 року).

2.2. Точність

Точність – це ступінь наближеності розрахунку до дійсних значень.

Згідно з Методологічними положеннями, державне статистичне спостереження є суцільним.

Формування генеральної сукупності одиниць ДСС за формою № 1-торг (нафтопродукти) виконується щорічно на державному рівні.

Джерелом інформації для формування генеральної сукупності одиниць спостереження в частині місцевих одиниць підприємств є реєстр статистичних одиниць.

Джерелом інформації для формування генеральної сукупності одиниць ДСС у частині фізичних осіб-підприємців є дані суцільного обстеження автозаправних станцій (проведеного Держкомстатом у 2004 році), подальша актуалізація сукупності за результатами суцільного обстеження мережі роздрібної торгівлі та ресторанного господарства, що належить фізичним особам-підприємцям (проведеного Держкомстатом у 2005 році), та щорічна актуалізація на основі адміністративних даних територіальних органів Державної фіскальної служби щодо переліків суб'єктів господарювання, які отримали торговий патент для продажу підакцизних товарів.

Одержані первинні дані перевіряються на правильність та точність заповнення, арифметичні і логічні зв'язки. У разі виявлення помилок дані опрацьовуються з респондентами, коригуються.

При проведенні спостереження за формою № 1-торг (нафтопродукти) (місячна) методи імпутації не застосовуються, сезонні коригування не здійснюються.

У випадках відсутності даних від окремих респондентів органи державної статистики виявляють причини неотримання інформації. Аналіз причин неподання свідчить, що переважна більшість випадків неотримання інформації від респондентів пов'язана з об'єктивними причинами. Так, за червень 2017 року не прозвітувало 13,4% респондентів, з яких частина на момент обстеження не здійснювала діяльність із роздрібною торгівлю світлич нафтопродуктами і газом через АЗС, частина респондентів не прозвітувала через виникнення надзвичайних і непереборних обставин та призупинення діяльності.

2.3. Своєчасність та пунктуальність

Своєчасність – це період часу між подією або явищем, що описують статистичні дані, та публікацією цих статистичних даних.

Пунктуальність – це період часу між фактичною датою публікації даних та плановою датою, яка визначена в офіційному календарі публікацій.

Терміни оприлюднення статистичної інформації та публікацій за результатами розробки спостереження визначені планом державних статистичних спостережень. Для зручності користувачів на офіційному веб-сайті Держстату розміщені Каталог офіційних статистичних публікацій, а також Календар оприлюднення інформації, де зазначені відповідні дати оприлюднення статистичних продуктів.

Збір та обробка первинних даних, аналіз зведеної інформації здійснюється в такі терміни:

Збір даних	Обробка даних	Аналіз зведених даних	Перше оприлюднення статистичної інформації
не пізніше 4 числа місяця, наступного за звітним	на 11 день місяця, наступного за звітним	19 день місяця, наступного за звітним	на 24 день місяця, наступного за звітним

Запити користувачів щодо надання інформації виконуються протягом 5 робочих днів, що відповідає вимогам Закону України "Про доступ до публічної інформації".

2.4. Доступність та зрозумілість

Доступність – це характеристика простоти та легкості, з якою користувач може отримати статистичні дані; вона визначається фізичними умовами, за наявності яких користувачі можуть отримати доступ до статистичних даних.

Зрозумілість – це характеристика простоти та легкості розуміння користувачем статистичних даних; вона вимірюється через інформаційне середовище, в якому представлені статистичні дані, що супроводжуються відповідними метаданими.

З метаописами цього спостереження можна ознайомитись на офіційному веб-сайті Держстату в розділі "Статистичні спостереження"/"Метаописи державних статистичних спостережень"/"2 Економічна статистика"/"2.03 Економічна діяльність"/"2.03.03 Внутрішня торгівля"/"2.03.03.03 Продаж світлих нафтопродуктів і газу".

Результати спостереження розміщуються у вільному доступі у форматі .xls на веб-сайті Держстату в розділі "Статистична інформація"/"Економічна статистика"/"Економічна діяльність"/"Внутрішня торгівля".

Контакти для отримання додаткової інформації про результати державного статистичного спостереження "Продаж світлих нафтопродуктів і газу", відповідного методологічного забезпечення, а також довідок щодо умов розповсюдження його результатів:

адреса: 01601, м. Київ, вул. Шота Руставелі, 3;

телефони: (044) 287-00-13, 287-50-55;

електронна пошта: roznitsa@ukrstat.gov.ua.

Контактна інформація для оформлення інформаційного запиту:

телефон: 287-06-72, факс 235-37-39,

електронна пошта: el.zapyt@ukrstat.gov.ua.

2.5. Послідовність та зіставність

Послідовність двох або більше статистичних даних означає, наскільки в державних статистичних спостереженнях, у рамках яких вони вироблялися, використовувались однакові метадані: класифікації, визначення і сукупність, що вивчається, а також гармонізовані методи.

Зіставність – це окремий випадок послідовності, коли статистичні дані відносяться до тих самих об'єктів даних, а ціль їхнього об'єднання – зробити порівняння у часі або за регіонами, або за іншими сферами діяльності.

Концепція спостереження передбачає єдині підходи до системи показників (їхнього змісту, визначень), одиниць спостереження, генеральної сукупності, звітного періоду та періодичності обстеження, географічного охоплення, методів збору та обробки даних, застосування єдиних класифікацій, політики перегляду даних у випадку зміни методології.

Методологія визначення показників спостереження з початку його впровадження не зазнавала суттєвих змін, що дозволяє проводити їх порівняння у динаміці з 2006 року. Із 2011 року спостереження доповнено показниками щодо роздрібного продажу газу через АЗС, із 2014 року – показниками щодо оптового продажу світлих нафтопродуктів і газу через АЗС.

Враховуючи зазначене, показники цього спостереження можна порівнювати з даними попередніх спостережень як на державному, так і на регіональному рівнях.

Аналізуючи дані спостереження, зокрема при здійсненні порівнянь за регіонами або в часі, особливо в тривалій динаміці, слід брати до уваги особливості збору та узагальнення даних, починаючи з 2014 року, які не враховують тимчасово окуповану територію Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частину зони проведення антитерористичної операції.

2.6. Оцінка потреб та очікувань користувачів

Перелік користувачів інформації щодо продажу світлих нафтопродуктів і газу формується на основі листів-запитів на отримання статистичних даних.

Користувачами інформації за результатами спостереження є органи державної влади та місцевого самоврядування, а також інші державні установи, наукові організації, підприємства, приватні установи та організації, фізичні особи.

У 2018 році заплановано провести анкетне опитування з метою вивчення ступеня відповідності потребам користувачів інформації щодо продажу світлих нафтопродуктів і газу через АЗС, а також визначення оцінки якості зазначеної статистичної інформації.

2.7. Ефективність, витрати та навантаження на респондентів

Держстат здійснює щорічну оцінку звітного навантаження на респондентів на підставі Методики вимірювання звітного навантаження на респондентів, затвердженої наказом Держстату від 14.05.2013 № 149. У цілому по Україні у 2017 році звітне навантаження на респондентів порівняно з 2016 роком за формою № 1-торг (нафтопродукти) (місячна) збільшилось на 2,3%.

За результатами анкетного опитування для визначення звітного навантаження на респондентів середні витрати часу на заповнення форми № 1-торг (нафтопродукти) становлять 1 год 56 хв. Індекс задоволеності респондентів становить 90 (при середньому значенні показника по спостереженнях – 88).

Для спрощення процедури подання респондентами форм державних статистичних спостережень передбачено подання електронного звіту. Частка звітів, отриманих в електронному вигляді за I півріччя 2017 року, становила 80,9%.

2.8. Конфіденційність, прозорість та захист

Знеособлення постачальників даних, конфіденційність інформації, яку вони надають, та її використання тільки в статистичних цілях мають бути гарантовані. Органи державної статистики мають поширювати статистичні дані об'єктивно, професійно та прозоро.

Захист конфіденційної статистичної інформації є одним із основних принципів проведення ДСС.

Необхідність дотримання принципу конфіденційності статистичної інформації визначена положеннями Закону України "Про державну статистику" та міжнародними стандартами.

Для забезпечення встановлених національним та міжнародним законодавством гарантій перед респондентами в практиці проведення ДСС реалізуються такі заходи щодо забезпечення конфіденційності статистичної інформації:

- первинні дані, отримані органами державної статистики від респондентів під час проведення спостереження, використовуються виключно для статистичних цілей;

- статистична інформація, отримана за результатами спостереження, надається користувачу у зведеному знеособленому вигляді;

- в окремих випадках, якщо є ризик розкриття конфіденційних (первинних) даних, статистична інформація, отримана в ході спостереження, не розповсюджується.

У ході проведення ДСС забезпечується збереження і захист первинної статистичної інформації, яка отримується у вигляді заповнених статистичних формулярів.

Закон України "Про державну статистику" також визначає необхідність забезпечувати доступність, гласність і відкритість статистичної інформації, прозорість статистичної методології та статистичних методів, що відповідає міжнародним стандартам у галузі статистики. З метою забезпечення виконання цих положень у практиці проведення ДСС передбачено створення системи метаданих: методичних та методологічних документів стосовно його проведення, збору даних, формування, опрацювання інформації, документів щодо її якості. Метадані спостереження оприлюднюються на офіційному веб-сайті Держстату та сайтах його територіальних органів.

3. Заключна частина

Важливою умовою подальшого розвитку спостереження є забезпечення балансу між рівнем задоволення інформаційних потреб користувачів статистичної інформації, що передбачає застосування новітніх інформаційних технологій, та рівнем оптимізації процесу статистичного виробництва, а також покращення ефективності витрат і зменшення навантаження на респондентів, що здійснюється шляхом установаження постійного зворотного зв'язку з користувачами статистичної інформації, респондентами цього державного статистичного спостереження.

Із 2017 року спостереження переведено до Інтегрованої системи статистичної інформації (ISCI), керованої метаданими, яка забезпечує автоматизацію та уніфікацію процесів збору, обробки та аналізу статистичної інформації, організацію зберігання та доступу до єдиного сховища даних статистичної інформації.